

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 32

2 Μαρτίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3919

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελματών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας

1. Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος).

2. Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελματών επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. Διατάξεις που προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελματών είναι στενώς ερμηνευτέες.

Άρθρο 2

Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελματών

1. Οι προβλεπόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμοί που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελματών, πέραν εκείνων των επαγγελματών για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του παρόντος, καταργούνται μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Ως περιορισμοί, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται οι εξής:

α) Η ύπαρξη, δυνάμει προβλέψεως νόμου, περιορισμένου αριθμού προσώπων τα οποία δικαιούνται να ασκήσουν το επάγγελμα σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, είτε ο αριθμός αυτός ορίζεται ευθέως είτε προσδιορίζεται εμμέσως βάσει πληθυσμιακών ή άλλων κριτηρίων και χορήγηση διοικητικής αδείας για την άσκηση του επαγγέλματος μόνο προς συμπλήρωση του αριθμού τούτου.

β) Η εξάρτηση της χορηγήσεως διοικητικής αδείας για την άσκηση επαγγέλματος από την εκτίμηση της διοικητικής αρχής ως προς την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης προς τούτο, που θεωρείται συντρέχουσα όταν η προσφορά υπηρεσι-

ών εκ μέρους των προσώπων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος δεν είναι ικανοποιητική για το κοινωνικό σύνολο, είτε καθ' όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εν όψει αφ' ενός του αριθμού των προσώπων που ασκούν το επάγγελμα και αφ' ετέρου των προς ικανοποίηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου, ως αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών.

γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή.

δ) Η επιβολή της υπάρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα.

ε) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων ή επαγγελματικής δραστηριοποιήσεως σε περισσότερες εγκαταστάσεις, σε ένα ή περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα.

στ) Η πρόβλεψη αποκλειστικής δυνατότητας ή απαγόρευσης διάθεσης είδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματικών εγκαταστάσεων.

ζ) Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεώς του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεώς του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπομένης μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού.

η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας.

θ) Η επιβολή υποχρεωτικών κατώτατων τιμών ή αμοιβών για τη διάθεση αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών, είτε αυτές ορίζονται ευθέως είτε προσδιορίζονται εμμέσως με την εφαρμογή συντελεστή κέρδους ή με άλλο ποσοστιαίο υπολογισμό.

ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να αρθούν και άλλοι περιορισμοί πέραν εκείνων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τη ρύθμιση της

παραγράφου 1 και η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού αναφερομένου στην παράγραφο 2 ή θεσπιζομένου δυνάμει της παραγράφου 3, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, εάν:

I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και

II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και

III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους.

Άρθρο 3

Κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελματών

1. Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β΄ του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζομένων στο επόμενο εδάφιο, το επάγγελμα ασκείται ελεύθερα μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεώς του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία.

Έννομες συνέπειες που προβλέπονται στο νόμο επερχόμενες ή επιβαλλόμενες με διοικητική πράξη ή δικαστική απόφαση, στην περίπτωση ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς τη λήψη της απαιτούμενης προς τούτο διοικητικής άδειας, νοούνται μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, συναπτόμενες προς την έναρξη ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς προηγούμενη αναγγελία περί τούτου στην αρμόδια διοικητική αρχή και επακόλουθη αναμονή επί τρίμηνο, καθώς και προς την άσκηση του επαγγέλματος παρά τη διατύπωση προς τούτο απαγορεύσεως από την αρμόδια διοικητική αρχή.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 4 Συμβολαιογράφοι

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 40 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2830/2000 Κώδικα Συμβολαιογράφων (ΦΕΚ 96 Α΄) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η αναλογική αμοιβή επιβάλλεται να ορίζεται με την εκδιδόμενη σύμφωνα με το μεθεπόμενο εδάφιο κοινή υπουργική απόφαση σε διαδοχικώς φθίνοντα ποσοστά, κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο προς την κατά καθοριζόμενες βαθμίδες πλαισίων ποσών κλιμακωτή επαύξησή της, εκφραζόμενης ή αποτιμώμενης σε χρήμα, αξίας επί της οποίας αυτά υπολογίζονται.»

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται ποσό αξίας αντικειμένου συναλλαγής πάνω από το οποίο η αναλογική αμοιβή για τη σύνταξη συμβολαίων δεν συνιστά την υποχρεωτική αλλά την ανώτατη επιτρεπτή αμοιβή, παρεχόμενη της δυνατότητας συνομολογήσεως ελεύθερα, με έγγραφη συμφωνία μεταξύ του συμβολαιογράφου και του δίδοντος την εντολή προς σύνταξη συμβολαίου, μικρότερης αμοιβής. Μη προκυπτούσης συμφωνίας, η ανώτατη επιτρεπτή αμοιβή συνιστά τη νόμιμη αμοιβή. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν καταλαμβάνουν τα συμβόλαια τα οποία συντάσσονται βάσει των διατάξεων των άρθρων 115, 117 και 118 του Κώδικα Συμβολαιογράφων.»

3. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται η αναλογική αμοιβή των συμβολαιογράφων με βάση τη διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, που προστίθεται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την αναλογική αμοιβή που προβλέπεται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται, το πρώτον, το ποσό το οποίο προβλέπεται στο τρίτο από το τέλος εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, που προστίθεται με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

5. Σε περίπτωση μη διατυπώσεως γνώμης από τη Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οι κοινές υπουργικές αποφάσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων εκδίδονται χωρίς αυτήν.

6. Η παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63 Α΄) εφαρμόζεται αναλόγως και για την εμπορική επικοινωνία των συμβολαιογράφων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καταργούνται ή τροποποιούνται οι υφιστάμενοι περιορισμοί και απαγορεύσεις στα πλαίσια των ρυθμίσεων του προηγούμενου εδαφίου.

7. α) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, όπως αυτό είχε προστεθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3258/2004 (ΦΕΚ 144 Α΄) και είχε αντικατασταθεί με την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του ν. 3472/2006 (ΦΕΚ 135 Α΄), καταργείται.

β) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, όπως αυτό είχε προστεθεί με το άρθρο 50 του ν.3689/2008 (ΦΕΚ 164 Α΄), καταργείται.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εφάπαξ με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφά-

νειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αυξάνεται κατά παρέκκλιση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις παραγράφους 1 έως και 9 του άρθρου 17 του ν. 2830/2000 (ΦΕΚ 96 Α'), ο αριθμός θέσεων των συμβολαιογράφων, στο σύνολο της χώρας, κατά ποσοστό από 10% έως 20%. Με το ίδιο διάταγμα διενεργείται η κατανομή των θέσεων ανά ειρηνοδικειακή περιφέρεια, αφού ληφθούν υπόψη τα στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 2830/2000 και η γνώμη των οικείων Συμβολαιογραφικών Συλλόγων.

Άρθρο 5 Δικηγόροι

1. Το άρθρο 44 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 3026/1954 Κώδικα Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 44

Ο δικηγόρος, τόσο όταν ασκεί ατομικά τη δικηγορία όσο και όταν είναι μέλος δικηγορικής εταιρείας, έχει το δικαίωμα να ασκεί το λειτουργήμα του στην περιφέρεια του δικηγορικού συλλόγου του οποίου είναι μέλος, καθώς και σε περιφέρειες άλλων δικηγορικών συλλόγων.»

2. Οι παράγραφοι 2 έως και 4, καθώς και 7 του άρθρου 54 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Ο παρά Πρωτοδικεΐω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων, πολιτικών και διοικητικών, καθώς και όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας. Κατ' εξαίρεση, Δικηγόρος παρά Πρωτοδικεΐω δικαιούται να συμπαρίσταται και ενώπιον Εφετεΐου με Δικηγόρο παρ' Εφετεΐω, κατά τη συζήτηση εφέσεως κατ' αποφάσεως Πρωτοδικείου, στη συζήτηση ενώπιον του οποίου έλαβε μέρος. Επίσης, Δικηγόρος παρά Πρωτοδικεΐω, εφόσον έχει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία, δικαιούται να παρίσταται ενώπιον Εφετεΐου κατά τη συζήτηση εφέσεως κατ' αποφάσεως Πρωτοδικείου, στη συζήτηση ενώπιον του οποίου έλαβε μέρος.

3. Ο παρ' Εφετεΐω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων και Εφετεΐων, πολιτικών και διοικητικών, καθώς και ενώπιον όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας.

4. Ο παρ' Αρειώ Πάγω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρειού Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, καθώς και ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων και Εφετεΐων, πολιτικών και διοικητικών, και όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας.»

«7. Δικηγόρος παρ' Εφετεΐω δικαιούται, εφόσον ασκεί το λειτουργήμα για δέκα (10) έτη από τα οποία έξι παρ' Εφετεΐω, να συμπαρίσταται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρειού Πάγου, με δικηγόρο παρ' Αρειώ Πάγω, επί αναιρέσεως κατ' αποφάσεως η οποία εκδόθηκε σε υπόθεση, την οποία χειρίσθηκε πρωτοδικώς ή κατ' έφεση.»

3. Οι παράγραφοι 5, 6 και 8 του άρθρου 54 του Κώδικα Δικηγόρων καταργούνται.

4. Το άρθρο 56 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56

Σε ποινικές υποθέσεις και ενώπιον κάθε ποινικού δικαστηρίου, πλην του Αρειού Πάγου δικάζοντος ως ακυρωτικού, δύναται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις κάθε δικηγόρος. Ο παρ' Αρειώ Πάγω

δικηγόρος δύναται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των ποινικών δικαστηρίων.»

5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο δικηγόρος υποχρεούται να διατηρεί γραφείο στην έδρα του συλλόγου στον οποίο ανήκει.»

6. α) Η παρ. 1 του άρθρου 92 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα της αμοιβής του Δικηγόρου ορίζονται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία τούτου και του εντολέως του ή του αντιπροσώπου αυτού, η οποία περιλαμβάνει είτε την όλη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή κατ' ιδίαν πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσεως νομικές εργασίες, οριζόμενες από διατάξεις αναγκαστικού δικαίου ως υποχρεωτικές ελάχιστες αμοιβές για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, καθώς και για τη διενέργεια εξωδικαστικών νομικών εργασιών, παύουν να ισχύουν.

Στην περίπτωση που δεν προκύπτει ύπαρξη έγκυρης έγγραφης συμφωνίας περί αμοιβής για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, ισχύουν οι οριζόμενες σύμφωνα με τα κατωτέρω νόμιμες αμοιβές. Με βάση τις νόμιμες αμοιβές διενεργείται από τα Δικαστήρια η επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και η εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών στην περίπτωση που δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία περί αμοιβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 178 παράγραφος 1. Επίσης βάσει αυτών προσδιορίζεται η αμοιβή του διορισμένου δικηγόρου υπηρεσίας επί παροχής νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3226/2004 (ΦΕΚ 24 Α') ή επί διορισμού δικηγόρου κατά το άρθρο 200 του Κ.Πολ.Δ. σε περίπτωση παροχής ευεργετήματος πενίας ή επί υπεπάγγελτου διορισμού δικηγόρου σε ποινικές υποθέσεις.

Όπου στις διατάξεις των άρθρων 98-102, 104-123, 125-134, 139-156, 167 και 169 του παρόντος Κώδικα, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη νόμου που περιέχει ρύθμιση περί αμοιβής για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, γίνεται αναφορά σε «ελάχιστες όρια αμοιβών» ή «ελάχιστες αμοιβές» ή «αμοιβές», νοούνται εφεξής οι «νόμιμες αμοιβές» κατά την έννοια των προηγούμενων εδαφίων.

Από τις οριζόμενες στην κ.υ.α. υπ' αριθμ. 1117864/2297/Α0012/7.12.2007 (ΦΕΚ 2422 Β') ως υποχρεωτικές «ελάχιστες αμοιβές», εξακολουθούν να ισχύουν, αλλά εφεξής ως «νόμιμες αμοιβές» κατά τη ρύθμιση των προηγούμενων εδαφίων, μόνον εκείνες (του Κεφαλαίου Ι «Παραστάσεις σε Δικαστήρια»), οι οποίες αναφέρονται στην παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, είναι δυνατή επαναρρύθμιση των νόμιμων αμοιβών για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, με την τροποποίηση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση των διατάξεων που αναφέρονται στα δύο προηγούμενα εδάφια. Το προεδρικό διάταγμα μπορεί να εκδίδεται και χωρίς την προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο γνώμη, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Όπου στον παρόντα Κώδικα ή σε οποιονδήποτε άλλο νόμο προβλέπονται νόμιμες αμοιβές, σύμφωνα με τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου, που υπολογίζονται ως ποσοστό επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης, με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει της εξουσιοδοτήσεως των δύο προηγούμενων εδαφίων, αυτές καθορίζονται σε διαδοχικώς φθίνοντα ποσοστά, κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο προς την κατά καθοριζόμενες βαθμίδες πλαισίων ποσών κλιμακωτή επαύξηση της, εκφραζόμενης ή αποτιμώμενης σε χρήμα, αξίας επί της οποίας αυτά υπολογίζονται.»

β) Το κατά την προηγούμενη υποπαραγράφο προεδρικό διάταγμα εκδίδεται για πρώτη φορά εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 95 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συμφωνία περί αμοιβής αποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση με την προσκόμιση του περί αυτής εγγράφου.»

8. Το άρθρο 96 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 96

1. Ο δικηγόρος για την παράστασή του ενώπιον των δικαστηρίων και των δικαστικών συμβουλίων, καθώς και ενώπιον δικαστών υπό την ιδιότητά τους ως ανακριτών ή εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών, και εν γένει για την παροχή υπηρεσιών σχετιζόμενων με την έναρξη και τη διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας ή εκδόσεως δικαστικής διαταγής, υποχρεούται να προκαταβάλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο ορισμένο ποσοστό επί «ποσού αναφοράς» ίσο με το μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος παρακρατούμενο από την προκαταβολή της δικηγορικής αμοιβής και προοριζόμενο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για: αα) την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του Συλλόγου, ββ) την απόδοση ως πόρου, στον τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (TEAD) του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (ΕΤΑΑ), γγ) την απόδοση ως πόρου στο οικείο Ταμείο Προνοίας και τους διαδόχους αυτού φορείς, εφόσον κατά νόμο προβλέπεται τέτοιος πόρος και δδ) την απόδοση ως πόρου στον Ειδικό Διανεμητικό Λογαριασμό νέων δικηγόρων του άρθρου 33 του ν. 2915/ 2001 (ΦΕΚ 109 Α'). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προσδιορίζονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάξεις, τα κατά περίπτωση αποδιδόμενα ποσοστά, καθώς και το συνολικό ποσοστό επί «ποσού αναφοράς» που υποχρεούται ο Δικηγόρος να προκαταβάλλει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο πρώτο εδάφιο.

Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης ή ματαίωσης της δίκης, η προκαταβολή αναζητείται από τον Δικηγόρο που προέβη σε αυτήν. Άλλως, η προκαταβολή ισχύει για τη νέα συζήτηση.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, καθορίζεται το προβλεπόμενο στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής «ποσό αναφοράς» για κάθε διαδικαστική ενέργεια ή πράσταση του δικηγόρου και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. Η απόφαση μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ως «ποσό αναφοράς», κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας διάταξης, νοείται το ποσό που ορίζεται στην κ.α. υπ' αριθμ. 1117864/2297/Α0012/7.12.2007 (ΦΕΚ 2422 Β') για την αντίστοιχη διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσοστά, τα οποία είναι εφαρμοστέα επί των «ποσών αναφοράς», που ορίζονται στα τρία πρώτα εδάφια της προηγούμενης παραγράφου. Το διάταγμα αυτό μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να αντικαθίσταται το ως άνω σύστημα των ποσοστών επί ποσών αναφοράς με καθοριζόμενα προκαταβαλλόμενα πάγια ποσά για κάθε διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου.

3. Από την υποχρέωση της προκαταβολής, που ορίζεται και υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, απαλλάσσονται οι δικηγόροι, όταν εκπροσωπούν:

α) διαδίκους που αναγνωρίζονται ως «πένητες», σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 204 του Κ.Πολ.Δ., ή ως δικαιούχοι νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3326/2004,

β) διαδίκους που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 175 παρ. 2 και 201 παρ. 6 του παρόντος Κώδικα,

γ) το Ελληνικό Δημόσιο και

δ) διαδίκους που αμείβουν τον δικηγόρο τους με πάγια αντιμισθία. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1 βαρύνει τον διάδικο, για την καταβολή όμως του ποσού αυτής ευθύνεται εις ολόκληρον και ο δικηγόρος.

Η συνδρομή των περιπτώσεων β', γ' και δ' αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου.

4. Αναφορικά με την εκπλήρωση της υποχρέωσης προκαταβολής της παραγράφου 1, ο δικηγόρος που παρίσταται υποχρεούται να καταθέσει το σχετικό γραμμάτιο καταβολής του ποσού αυτής.

Δικηγόρος που παραβιάζει την υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1, υποχρεούται να καταβάλει κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβάλει και τιμωρείται με πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης από το δικηγορικό λειτούργημα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες.

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από πρόταση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, τα παραπάνω όρια του ύψους του προστίμου μπορούν να αναπροσαρμόζονται.

Το ποσό προστίμου και κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβληθεί καταβάλλονται στο ταμείο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, εισπράττονται δε κατά τις διατάξεις του άρθρου 79 παράγραφος 2 του Κώδικα περί Δικηγόρων.

Οι προϊστάμενοι των γραμματειών όλων των δικαστηρίων υποχρεούνται στο τέλος κάθε μηνός να αποστέλλουν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους ονομαστικές καταστάσεις των δικηγόρων που παρέστησαν χωρίς να προσκομίσουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος γραμμάτιο προκαταβολής, μνημονεύοντας ταυτόχρονα τα στοιχεία του διαδίκου για τον οποίο παρέστησαν, τη δικονομική του θέση, την ημερομηνία δικασίμου, το δικαστήριο και το είδος της διαδικασίας.»

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 96Α του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επί υπάρξεως σε Δικηγορικό Σύλλογο ιδιαίτερου διανεμητικού λογαριασμού, το κατά το επόμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής οριζόμενο ποσοστό, ως πόρος του λογαριασμού τούτου, υπολογίζεται επί «ποσού αναφοράς», κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου, που εφαρμόζεται εν προκειμένω αναλόγως, προκαταβάλλεται δε μαζί με το προκαταβαλλόμενο σύμφωνα με την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου ποσοστό.»

10. Τα άρθρα 160 και 161 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

« Άρθρο 160

Για τον έλεγχο τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτου και τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία, όπως ορίζει το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 92.

Άρθρο 161

1. Για τη σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων για κάθε είδους δικαιοπραξίες, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία, όπως ορίζει το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 92.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του, και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συστήνεται ιδιαίτερος λογαριασμός για την συγκέντρωση καταβαλλόμενων ποσών (υποχρεωτικών εισφορών) από δικηγόρους επί διενέργειας οριζόμενων εξώδικων ή δικαστικών εργασιών και να ρυθμίζονται τα αναγκαία ζητήματα για τη συγκέντρωση των καταβαλλόμενων ποσών, τη διανομή τους στα μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του λογαριασμού.

Με όμοια απόφαση, εκδιδόμενη κατά την ίδια διαδικασία, οι δικηγόροι που προβαίνουν στις νομικές εργασίες της προηγούμενης παραγράφου ή σε άλλες οριζόμενες νομικές εργασίες, μπορεί να υποχρεούνται σε προκαταβολή εισφοράς προς τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο συγκεκριμένου ποσοστού, επί «ποσού αναφοράς» ή επί «ποσοστού αναφοράς», το οποίο υπολογίζεται επί της αξίας του αντικείμενου της δικαιοπραξίας.

Ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος εκδίδει τριπλότυπη απόδειξη, ένα από τα αντίτυπα της οποίας προσαρτάται από τον συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο. Η παράλειψη προσαρτήσεως συνιστά πειθαρχικό αδίκημα του συμβολαιογράφου.

3. Τα «ποσά» ή τα «ποσοστά αναφοράς», με βάση τα οποία υπολογίζονται ποσοστιαίως οι προκαταβολές των δικηγόρων προς τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος. Με όμοια απόφαση τα ποσά και τα ποσοστά αυτά αναπροσαρμόζονται.

Η απόφαση, κατά τα δύο προηγούμενα εδάφια, μπορεί να εκδίδεται και χωρίς την γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4. Μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής αποφάσεως κατά το πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, το «πο-

σοστό αναφοράς» επί του οποίου υπολογίζεται ποσοστιαίως το ποσό που ο δικηγόρος υποχρεούται να προκαταβάλλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο σύμφωνα με την παράγραφο 2, ορίζεται με βάση την αξία του αντικείμενου της δικαιοπραξίας ως εξής:

α) για το ποσό μέχρι 44.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 1%,

β) για το ποσό από 44.001 ευρώ και μέχρι 1.467.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,5%,

γ) για το ποσό από 1.467.001 ευρώ μέχρι 2.935.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,4%,

δ) για το ποσό από 2.935.001 ευρώ μέχρι 5.810.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,3%,

ε) για το ποσό από 5.810.001 ευρώ μέχρι 14.673.500 «ποσοστό αναφοράς» 0,2%,

στ) για το ποσό από 14.673.501 ευρώ μέχρι 29.347.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,1%,

ζ) για το ποσό από 29.347.001 μέχρι 58.694.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,05% και

η) για το ποσό πέραν των 58.694.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,01%,

θ) για δικαιοπραξία της οποίας το αντικείμενο είναι περιοδικές παροχές ή πρόσδοδοι απροσδιορίστου χρόνου, το «ποσοστό αναφοράς» προσδιορίζεται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, βάσει του διπλασίου της ετήσιας παροχής ή προσόδου.

5. Για δικαιοπραξία της οποίας το αντικείμενο δεν συνίσταται σε ορισμένη χρηματική ποσότητα, η αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4, βάσει της πραγματικής αξίας του αντικείμενου της.

Για δικαιοπραξία επί περισσότερων αντικειμένων, η αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4, βάσει της αξίας την οποία έχουν συνολικά τα αντικείμενά της.

Για δικαιοπραξία της οποίας το αντικείμενο είναι από τη φύση του απροσδιόριστης αξίας, ληπτέο υπόψη ως «ποσό αναφοράς», είναι το ποσό των 100 ευρώ.

6. Από την υποχρέωση προκαταβολής εισφοράς προς το Δικηγορικό Σύλλογο, κατά την παράγραφο 2, απαλλάσσονται οι δικηγόροι οι οποίοι εκπροσωπούν συμβαλλόμενους που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 175 παράγραφος 2 και 201 παράγραφος 6 του παρόντος Κώδικα.»

11. Οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 161 του Κώδικα Δικηγόρων, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με την προηγούμενη παράγραφο, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των αντίστοιχων υπουργικών αποφάσεων δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 161, όπως τούτο αντικαθίσταται με την προηγούμενη παράγραφο.

12. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 175 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο Δικηγόρος δεν δύναται να παρέχει τις υπηρεσίες του δωρεάν.

2. Εξαιρετικώς, επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών, χωρίς τον περιορισμό της παραγράφου 1, προς σύζυγο ή προς συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού, καθώς και προς δικηγόρο ή συνταξιούχο δικηγόρο, εφόσον πρόκειται για προσωπική τους υπόθεση, οι οποίοι όμως προκαταβάλλουν τα δικαστικά έξοδα.»

13. Στο άρθρο 176 του Κώδικα Δικηγόρων οι λέξεις «ή εξωδίκους» διαγράφονται.

14. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 178 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται με δύο εδάφια, ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, τα Δικαστήρια κατά την επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και κατά την εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών, που διενεργείται στην περίπτωση κατά την οποία δεν προκύπτει

ύπαρξη έγκυρης έγγραφης συμφωνίας περί αμοιβής μεταξύ του δικηγόρου και του εντολέως του ή αντιπροσώπου αυτού, εφαρμόζουν τις περί νομίμων αμοιβών διατάξεις του Κώδικα τούτου. Προς τούτο λαμβάνουν υπόψη τον πίνακα των γενομένων εξόδων και των καταβλητέων αμοιβών που παρατίθεται υποχρεωτικά από τους διαδίκους κάτω από τις προτάσεις τους.»

15. Οι παράγραφοι 2 έως και 7 του άρθρου 7 του ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α') καταργούνται.

16. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων, καθώς και οποιουδήποτε άλλου νομοθετήματος που αφορά την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος.

Άρθρο 6 **Δικηγορικές εταιρείες**

1. Το άρθρο 1 του π.δ. 81/2005 (ΦΕΚ 120 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1 **Ίδρυση εταιρείας μεταξύ δικηγόρων**

1. Δύο ή περισσότεροι δικηγόροι, μέλη του ίδιου δικηγορικού συλλόγου μπορούν να συστήσουν «Αστική Επαγγελματική Δικηγορική Εταιρεία», με σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών, που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή. Δικηγόρος ή δικηγόροι μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών μπορούν να συστήσουν δικηγορική εταιρεία κατά τα ανωτέρω με δικηγόρο ή δικηγόρους μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς. Η έδρα της εταιρείας ορίζεται με το καταστατικό της.

2. Η δικηγορική εταιρεία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα στην αλλοδαπή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας της Ε.Ε. και της νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους υποδοχής.

3. Σε κάθε δικηγορικό σύλλογο της χώρας, ο συνολικός αριθμός των δικηγορικών εταιριών, οι οποίες έχουν την έδρα τους στην πρωτοδικειακή του περιφέρεια, καθώς και των δικηγόρων που ασκούν μόνοι τους ελεύθερη δικηγορία απαγορεύεται να περιοριστεί με σύσταση εταιριών κάτω από το συνολικό αριθμό επτά (7).»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 81/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η έγκριση του καταστατικού και των τροποποιήσεων αυτού γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του δικηγορικού συλλόγου της έδρας της εταιρίας, που ελέγχει αν οι διατάξεις του καταστατικού συμφωνούν με τις διατάξεις του νόμου. Αν παρέλθει άπρακτο διάστημα μηνός από την υποβολή προς έγκριση του καταστατικού ή τροποποίησής αυτού, η έγκριση λογίζεται παρασχεθείσα.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 81/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η απόφαση της δικηγορικής εταιρίας για ίδρυση υποκαταστήματος γνωστοποιείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη λήψη της, στο δικηγορικό σύλλογο της έδρας της εταιρίας. Η ίδρυση υποκαταστήματος καταχωρείται στα βιβλία εταιριών του δικηγορικού συλλόγου της έδρας της εταιρίας.»

4. Όπου στο π.δ. 81/2005 χρησιμοποιείται ο όρος «οικείος δικηγορικός σύλλογος» νοείται ο «δικηγορικός σύλλογος της έδρας της εταιρείας».

Άρθρο 7 **Μηχανικοί**

1.α) Η αμοιβή των μηχανικών, για την μελέτη των έργων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 696/1974 (ΦΕΚ 301 Α'), καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλομένων. Οι προβλεπόμενες στο προεδρικό διάταγμα τούτο ως υποχρεωτικές ελάχιστες αμοιβές παύουν εφεξής να ισχύουν με αυτόν το χαρακτήρα. Τα ανωτέρω ισχύουν αντιστοίχως και ως προς κάθε οριζόμενη από οποιαδήποτε διάταξη νόμου ως υποχρεωτικές ελάχιστη αμοιβή για εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 59 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

β) Η Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε., όταν περιέρχεται στην αντίληψή του περίπτωση συνολομολόγησης από μηχανικό σύμβασης, της οποίας η αμοιβή φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, τον καλεί εγγράφως να δικαιολογήσει το ύψος της, ζητώντας τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες. Εφόσον οι εξηγήσεις του ενδιαφερομένου δεν κριθούν ικανοποιητικές, το Δ.Σ. του Τ.Ε.Ε. μπορεί να ασκεί πειθαρχική δίωξη κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Η σχετική σύμβαση, η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του β.δ. της 30/31.5.1956 (ΦΕΚ 134 Α'), κατατίθεται από τον μηχανικό στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.). Μετά την περαίωση της μελέτης, ο μηχανικός γνωστοποιεί στο Τ.Ε.Ε. τα στοιχεία που προκύπτουν από αυτήν, με βάση τα οποία υπολογίζει και καταβάλλει στο Τ.Ε.Ε. τις εισφορές και τα λοιπά δικαιώματα, όπως αυτά προβλέπονται στη νομοθεσία, είτε ως παρακρατούμενα από την αμοιβή του μηχανικού, που επεβάλλετο κατά το άρθρο 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 να κατατίθεται στο Τ.Ε.Ε., είτε ως καταβαλλόμενα στο Τ.Ε.Ε. ως δικαιούχο ή προς απόδοση σε τρίτους δικαιούχους. Το Τ.Ε.Ε., μετά από επαλήθευση των στοιχείων και του βάσει αυτών γενόμενου υπολογισμού των εισφορών, τον οποίο οριστικοποιεί, αποδίδει στους νόμιμους δικαιούχους τις καταβαλλόμενες σε αυτό εισφορές και δικαιώματα, πέραν εκείνων που προορίζονται γι' αυτό.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν αντιστοίχως και ως προς τον επιβλέποντα μηχανικό για τις εργασίες επίβλεψης, καθώς και τον αναλαμβάνοντα τη διοίκηση έργου.

4. Οι εισφορές υπέρ του Τ.Ε.Ε., υπέρ ασφαλιστικών ταμείων και λογαριασμών, καθώς και οι λοιπές εισφορές και δικαιώματα που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της αμοιβής των μηχανικών, υπολογίζονται εφεξής επί της συμβατικής αμοιβής, εφόσον αυτή είναι μεγαλύτερη από την νόμιμη αμοιβή κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8, άλλως υπολογίζονται επί της νόμιμης αμοιβής.

Στις περιπτώσεις που οι ως άνω εισφορές προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της υποχρεωτικής ελάχιστης αμοιβής, υπολογίζονται εφεξής επί της νομίμου αμοιβής.

5. Οι αναφερόμενες στο π.δ. 696/1974 «ελάχιστες αμοιβές» ή «αμοιβές» νοούνται εφεξής ως νόμιμες αμοιβές κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου διατάγματος όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8 και, πέραν της λήψεως υπόψη για τον υπολογισμό νόμιμων εισφορών και δικαιωμάτων από το Τ.Ε.Ε. κατά την προηγούμενη παράγραφο, λαμβάνονται επίσης υπόψη από τα δικαστήρια κατά την εκδίκαση διαφορών από αμοιβές μηχανικών για την παροχή εργασίας σύμφωνα με τα άρθρα 677 έως 681 του Κ.Πολ.Δ., όταν δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία περί αυτών.

6. Ειδικά για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προϋπολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 3 του π.δ. 696/1974 εξάγεται είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού είτε σύμφωνα με τις τιμές μονάδος που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατόπιν γνώμης του Τ.Ε.Ε., η οποία λαμβάνει υπόψη το κόστος κατασκευής, όπως εξάγεται από τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων (άρθρο 41 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

7. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργείται.

8. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι καθοριζόμενες με το διάταγμα αυτό αμοιβές αποτελούν τις νόμιμες αμοιβές, οι οποίες ισχύουν για την περίπτωση που δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής, για την εκπόνηση μελετών και τη διενέργεια επιβλέψεων - παραλαβών και εκτιμήσεων Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων ως και Τοπογραφικών Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών, κατά τις κατωτέρω κατηγορίες ή διακρίσεις αυτών.»

9. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργούνται.

10. Το άρθρο 59 του από 17.7/16.8.1923 νομοθετικού διατάγματος (ΦΕΚ 228 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 59

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγκρίνεται κανονισμός αμοιβών των διπλωματούχων ανώτατων σχολών μηχανικών γενικά και αρχιτεκτόνων, μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, καθώς και αυτών που ασκούν τα επαγγέλματα αυτά, βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, εν όλω ή εν μέρει. Με τον κανονισμό αυτόν καθορίζεται η νόμιμη αμοιβή για τη μελέτη, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή κάθε είδους έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και για κάθε είδους τεχνικές γενικά εργασίες και υπηρεσίες, όπως σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες ή αμοιβές που καταβάλλονται σε αυτούς που μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και στους κριτές αυτών.

Μεταξύ των ως άνω έργων περιλαμβάνονται επίσης οι τοπογραφικές και κτηματογραφικές εργασίες, καθώς και οι χωροταξικές, ρυθμιστικές, πολεοδομικές και περιβαλλοντικές μελέτες.

Η αμοιβή αυτή οφείλεται, εφόσον δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής.»

11. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α') καταργούνται.

12. α) Επί της συμβατικής συνομολογουμένης ή της νομίμου αμοιβής κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 4, καταβάλλεται από τον μηχανικό υπέρ του Τ.Ε.Ε. ποσοστό 2% για τις πάσης φύσεως δαπάνες αυτού. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης καταβολής των αμοιβών μελετών ή επιβλέψεων από εργοδότη, μπορεί και το Τ.Ε.Ε. να επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου μέλους του Τ.Ε.Ε. ή της εταιρείας, γραφείου ή συμπράξεως γραφείων εκπονήσεως τεχνικών μελετών. Με την αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται και το σύνολο της οφειλόμενης αμοιβής.

β) Η παρ. 4 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α') καταργείται.

13. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 καταργούνται.

14. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αίτημα της αγωγής θα είναι η αναγνώριση υποχρεώσεως καταβολής ή η καταβολή του οφειλόμενου ποσού στο μελετητή μηχανικό. Τούτο εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων.»

15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Ε., διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των διατάξεων της νομοθεσίας που διέπει την εκπόνηση μελετών ιδιωτικών έργων και τις αμοιβές των μηχανικών.

16. Με προεδρικό διάταγμα 8 του άρθρου 4 του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') καταργείται.

17. Το τρίτο εδάφιο της περιπτώσεως β' της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση.»

18. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 οι λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8» αντικαθίστανται με τις λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7».

19. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στο αντικείμενο της μελέτης όπως προκύπτει από τα στοιχεία του εδαφίου β' της παραγράφου 2.»

20. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 3316/2005 καταργούνται.

21. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή του ν. 3316/2005 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

22. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προσαρμόζονται οι διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΜΕΟ/α/ οικ/1161 (ΦΕΚ 1064 Β'/2005) υπουργικής απόφασης που αφορούν τη βαθμολόγηση οικονομικών προσφορών, στις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 του ν.3316/2005, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8 Νόμιμοι Ελεγκτές

1. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 2231/1994 (ΦΕΚ 139 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Με γενικές ή ειδικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.), μετά πρόταση του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ.), καθορίζονται οι ελάχιστες αναγκαίες ώρες για τη διενέργεια των υποχρεωτικών ελέγχων, το ανώτατο όριο ετήσιας απασχόλησης των νόμιμων ελεγκτών και του βοηθητικού προσωπικού τους στους υποχρεωτικούς ελέγχους και τα υποβαλλόμενα στο Σ.Ο.Ε.Λ. στοιχεία της χρήσεως, στην οποία αφορά ο κάθε έλεγχος. Για τον καθορισμό των ελάχιστων αναγκαίων ωρών υποχρεωτικών ελέγχων, λαμβάνονται ιδίως υπόψη αντικειμενικά δεδομένα αναγόμενα κατά περίπτωση στην κατηγορία οντοτήτων ή στη συγκεκριμένη οντότητα, που αναφέρονται στα γενικά χαρακτηριστικά

του κλάδου, στην πολυπλοκότητα του αντικειμένου του ελέγχου, στην οργανωτική δομή, στο μέγεθος και στην ιδιαίτερη σημασία της ασκούμενης δραστηριότητας για το δημόσιο συμφέρον.»

2. Η περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α') καταργείται.

3. α) Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν το Ελεγκτικό Γραφείο αποδέχεται τη διενέργεια του ελέγχου, οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της εντολής να γνωστοποιήσει στην προς έλεγχο οντότητα και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε.Λ. το όνομα του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτών στους οποίους ανέθεσε την ευθύνη του συγκεκριμένου ελέγχου.»

β) Οι περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Ο εκλεγόμενος νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο οφείλει να αποποιηθεί αμέσως την εκλογή του, αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου 2, γνωστοποιώντας την αποποίηση του και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ.). Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και συνεπάγεται την επιβολή χρηματικής ποινής από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Για τη διαπίστωση της παράβασης και την επιμέτρηση της χρηματικής ποινής αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.).

γ. Αν ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο δεν αποποιείται τον έλεγχο, οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της εντολής να γνωστοποιήσει στην προς έλεγχο οντότητα και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε.Λ. τις προϋπολογιζόμενες ώρες πραγματοποίησης του ελέγχου αυτού. Οι ώρες αυτές, συνυπολογιζόμενων και των ωρών άλλων ελέγχων που έχουν ήδη ανατεθεί σε ένα νόμιμο ελεγκτή και πρέπει να πραγματοποιηθούν μέσα στη δωδεκάμηνη περίοδο από 1ης Ιουλίου εκάστου έτους μέχρι την 30ή Ιουνίου του επόμενου, δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ανώτατο όριο ετήσιας απασχόλησης του ίδιου και του απασχολούμενου από αυτόν ελεγκτικού προσωπικού, όπως το όριο αυτό καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Λ.Τ.Ε.. Τυχόν υπέρβαση του πιο πάνω ορίου συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και συνεπάγεται την επιβολή χρηματικής ποινής από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Για τη διαπίστωση της παράβασης και την επιμέτρηση της χρηματικής ποινής αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ε.Λ.Τ.Ε.»

4. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η αμοιβή ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών, ιδίως βάσει των προϋπολογιζόμενων ωρών διενέργειας του ελέγχου από το νόμιμο ελεγκτή ή το ελεγκτικό γραφείο.

Οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία μπορούν να αναρτούν ενδεικτικές ωριαίες τιμές και τα κριτήρια εφαρμογής τους στο διαδικτυακό τους τόπο.»

5. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 20 του π.δ. 226/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Ανάρμοστη συμπεριφορά.»

6. Στις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 226/1992 η αμοιβή του νομίμου ελεγκτή καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών και καταβάλλεται από τον αιτούντα τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης.

Άρθρο 9

Τελικές διατάξεις - Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του νόμου

1. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 2231/1994, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 και οι παράγραφοι β' και γ' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαθίστανται με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, παύουν να ισχύουν μετά πάροδο δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται για τις επαγγελματικές δραστηριότητες των οδικών εμπορευματικών μεταφορών που ρυθμίζονται με το ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α') και των φαρμακοποιών. Οι διατάξεις του άρθρου 3 δεν θίγουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 344/2000 (ΦΕΚ 297 Α').

3. α. Η περίπτωση γ' της παρ. 5 του άρθρου 75 του ν.1969/1991 (ΦΕΚ 167 Α') καταργείται.

β. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του νόμου που παρέχουν νομοθετική εξουσιοδότηση αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς των λοιπών διατάξεων του νόμου αρχίζει τέσσερις (4) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κ. ΜΠΙΡΜΠΛΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 0 3 2 0 2 0 3 1 1 0 0 0 8 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr